

THE ONLY SLOVENIAN DAILY BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000 SLOVENIANS IN U. S., CANADA AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

VOLUME IV.—LETO IV.

CLEVELAND, O., PONDELJEK (MONDAY), JULY 25, 1921.

ST. (NO.) 172.)

Single Copy 3c.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

Hoover odgovoril na Gorkijev apel.

Washington, 24. julija. — Herbert Hoover, ki je predsednik ameriške relief administracije, je poslal slavnemu ruskemu pisatelju Maksimu Gorkiju kabl, v katerem se ga obvešča, da mora sovjetska vlada odrediti takojšnjo izpustitev vseh Amerikancev, ki se nahajajo v Rusiji zaprti, ako hoče, da bo ameriška pomožna organizacija poslala pomoč v one kraje Rusije, ki so prizadeti vsled suše in lakote.

Mr. Hoover se je danes izjavil, da je ameriška rešilna administracija v očigled nedavnih apelo, prihajajočih iz Rusije, da obnovi svojo ponudbo za pomoč, katero je podala že pred šestimi meseci, ako se izpusti zaprte Amerikance in izpolni še več drugih pogojev.

Hoover pravi v svojem kabl naslovljenem na Gorkija:

"Z velikim čustvom sem čital vaš apel za pomoč gladujočim in bolnim prebivalcem Rusije, in še posebno otrokom. Ameriško ljudstvo je pripravljeno pomagati, toda le pod pogojem, da se izpusti vse Amerikance, ki se nahajajo zaprti v sovjetski Rusiji.

"Ko se podvzame ta korak, tedaj bi se lahko takoj pričelo z delom od strani ameriške relief administracije, ki je popolnoma prostovoljna in neuradna organizacija, kateri predsedujem jaz kot tudi od strani drugih dobrodelnih organizacij, ki so docela odvisni od blagodarnosti ameriškega ljudstva."

Hoover je nadalje zahteval, da se ameriški rešilni organizaciji dovolji pri njenem delu isto svobodo, ki jo uživa v 23 drugih deželah, kjer je poslovala ali še posluje, a obenem se zavezuje, da se zastopniki rešilne organizacije ne bodo vmešavali v politične zadeve Rusije.

Rusija hiti pomagati stradajočim prebivalcem ob Volgi.

Moskva, 17. julija. — Vsa javna pozornost se osredotočuje v problemu, kako pomagati gladujočim kmetom v pokrajinah ob Volgi, kjer je grozovita suša uničila vse poljske pridelke. Vse organizacije, industrialne in politične, so na delu, da pomagajo stradajočim čim hitreje mogoče. Najvišji ekonomski koncil je sklenil pomagati trpečim potom razvoja male trgovine in industrije v prizadetih pokrajinah, katerim se daje tudi prednost pri dobavi surovega materiala itd.

Posebna komisija vseruskega centralnega eksekutivnega komiteja je apelirala na eksekutive provincialnih svetov, da takoj zberejo podatke in da poročajo količino semena, katerega morejo posamezne province izročiti za pokrajine, katere je zadela lakota, da bodo imele s čim posejati ob drugem oranju, in da tudi poročajo, če bi mogli kmetje iz provinc ob Volgi dobiti delo v drugih krajih.

Uradno glasilo "Izvestja" suge rira, da bi se apeliralo na svetovni proletarijat potom vse-ruskega strokovnega unijskega koncila, in pa na komuniste po drugih deželah potom stranke.

S tem apelem se ni treba obotavljati, pravi "Izvestja", kajti ne prosí se navadne miloščine. Sovjetska Rusija pomeni veliko za proletarijat sveta. Celo ako evropski proletarijat, ki veliko trpi vsled silne ekonomske krize, ne bi bil v stanu dosti pomagati v materijelnem oziru, pa bi bil moralni in politični dobroti neprecenljive vrednosti. Ako bi

Rezervni bančni odbor in Wall St.

Washington, D. C. (Fed. Press) — Obdolžbe, ki jih je naperil pred par meseci proti velikim bančnim interesom ekonomski izvedenec W. Jett Lauck, ki je v službi železničarskih organizacij, čes, da so namenoma povzročili padanje cen poljskim produktom in ustavili delo, da znižajo delavske plače, z namenom, da zagotovijo kontrolo nad splošnim položajem dežele, so zadobile nov pomen v očigled senzacionalnih razkritij, kateri je podal bivši rezervni denarni kontroler, John Skelton Williams, in ki so objavljena v kongresnem zapisniku od dne 20. julija.

Ta razkritja je podal Williams v govoru, ki ga je držal pred georgijsko častniškarsko zvezo in pa pred trgovsko zbornico v Augusta, Ga. Ta razkritja se tičejo manipulacije vladnega rezervno-bančnega sistema za uničitev prosperitete celotnega producirajočega razreda naroda.

Odkritja so tako direktna in pomembna tako silno obtožbo zveze nega rezervnega bančnega odbora, da je možno, da pride do kongresne preiskave. Že se sliši zahteve iz finančnih krogov, da se mora Williamsona tožiti radi kriminalnega ocrnjevanja. To je kaj jasno znamenje, da so njegova razkritja velik udarec za bankirsko gospodo.

Williams je bil v svojih obtožbah kratak in jedrnat, ter je vsako svojo obdolžitev podprl tudi z dokazi. Williams dolži vladni bančni odbor sledečih prestopkov:

1. Zanemarjena uprava, ki je posledica osebnega favoriziranja in "biromanije".
2. Čl bank na deželi, katere naj bi služile farmerjem, se je zahtevalo velikanske obresti za posojen denar.
3. Bankirjem na Wall Streetu se je nudilo brezprimerne prednosti pri posojilih vladnega denarja.
4. Pospeševalo se je špekulacija.
5. Poskušalo se je premišljeno uničiti banke na deželi.

Williams je dejal v svojem govoru: "Zvezni rezervni bančni zakon je najboljšo sredstvo za trgovsko protekcijo in konstrukcijo, kar se jih je kdaj dalo v vladne roke. Toda potom nerodnega in nezmožnega se ga je rabilo, da škoduje tam, kjer bi moral pomagati, ter da daje pogum in protekcijo tam, ker bi moral zaustavljati in preprečevati. Ako bi to ne bila najbogatejša in najsilnejša država na svetu, ki ima brezprimerne produkcijske sile in naravne zaklade, tedaj bi danes gledali v oči takemu polomu, kakršnega se še ne pomni.

"Neka mala farmerska banka v Alabami, ki si je na vse načine prizadevala pomagati svojim farmerskim klientom, da spravijo na trg svoj produkt, je rabila meseca septembra 1920 \$112, kapitalistične vlade preprečile prizadevanja internajonalnega proletarijata, da pomaga svojim ruskim bratom, bi to služilo za pouk evropskemu proletarijatu, ter bi nadalje utrdilo mednarodno solidarnost."

Vlada tudi apeluje na vse kmečke province, da pospešijo oddajo svojega živilskega davka, da se na ta način čim hitreje pomaga trpečemu prebivalstvu provinc ob reki Volgi.

Turki poraženi.

Smirna, Mala Azija, 24. julija. — Poskus Turkov, da zopet zavzamejo mesti Esko-šer in Ineunu, se je ponesrečil, in Grki so zadali Turkim pri tem silne izgube. Zajeta je ena cela turška divizija.

Turška armada se je v celoti koncentrirala severno in vzhodno od Eski-šer in napadla grški center, medtem ko si je desno krilo prizadevalo zavzeti Ineunu, 20 kilometrov zapadno od Eski-šer. Prišlo je do resnih bojov, ki so trajali 42 ur, tekem katerega časa sta grški krili obkolili Turke, ter jih prisilili, da so z resnimi izgubami zapustili svoje postojanke. Celotne izgube Turkov znašajo okrog 6000 mož.

Zatrjuje se, da se bo grški pohod nadaljeval proti Angori. Kralj Konstantin bo v kratkem zapustil Kutaia in se podal proti Izmiru.

TRJE MRTVI V AVTOMOBILSKI NESREČI.

Toledo, 24. julija. — Ko je voz električne železnice zadel v neki avtomobil, v katerem se je vozilo 7 oseb, so bili trije na mestu ubiti, ostali pa so dobili hude poškodbe.

Kot se nam poroča, se je pričelo v New York Central železniških delavnicah v Collingwoodu nekoliko boljše delati in da se je pričleniš z današnjim dnevom zopet uposililo okrog 600 mož. Naval brezposelnih pred vhodom v delavnice danes zjutraj je bil velikanski.

000, in tej banki se je od tega posojila zaračunalo 4-procentne odstopke na mesec ali 87-procentne obresti na leto.

Medtem, ko se je malim bankam na deželi računalo tako silno visoke obresti, pa se je velikim bankam v New Yorku dajalo na razpolago neomejene svote denarja, od katerega ji ni bilo treba plačati več kot po 5, 6 in 7-odstotne obresti na leto. Dokazano je, da je mala farmerska banka v Alabami morala plačati \$2100 obresti za uporabo \$112,000 za dobo dveh tednov, medtem ko se je neki veliki new-yorski banki, ki je rabila denarje v špekulativne svrhe, dalo za ravno toliko odškodnino in za ravno toliko dobo \$800.000.

Ko je Williams nekoč protestiral, in opozoril, da se bo male banke na ta način uničilo, je eden izmed članov rezervnega odbora dejal: "Naj propadejo. Če nam ni mogoče uničiti malih državnih bank na drug način, tedaj se da to doseči po tej poti."

Da dokaže favoriziranje napram new-yorskim bančnim interesom, je Williams navedel en slučaj, ki dokazuje, da je rezervni bančni odbor nekoč posodil večjo svoto eni sami banki v New Yorku, kot pa je posodilo sedem rezervnih bank, nahajajočih se v St. Louis, Kansas City, Minneapolis, Dallas, Richmond, Atlanta in San Francisco, vsem svojim podružnicam, ki se nahajajo v tem ogromnem farmerskem ozemlju. In večji del denarja, ki se ga je posodilo new-yorski banki, se je rabilo edino za pospešitev špekulacijskih načrtov.

Navedel je tudi en slučaj, ko je neka banka denar, ki ga ji je posodil rezervni odbor na 6-odstotne obresti, računala 200-procentne letne obresti.

Zagonetna smrt policaja in žene.

Akron, 24. julija. — Danes sta bila najdena mrtva na njenem stanovanju policist Paul C. Trotter, star 27 let, in pa njegova žena Bessie, stara 25 let. Policist je bil najden na postelji, in pronašalo se je, da je smrt povzročil strel iz njegovega lastnega revolverja. Tudi njegova žena je bila ustreljena s istim revolverjem, in sicer sta ji dve krogli predrli prsi ravno pod srcem.

Policija še ni na jasnem, dali se gre za slučaj dvojnega samomora ali umora in samomora.

Toda koroner Kent je nocjo po enodnevnem preiskovanju izjavil, da okoliščine kažejo, da se gre za umor in samomor. Ako bi se na dan kako novo razlaj bo ta teorija vzprejeta, ki je bilo oblečeno le v vrh njo obleko, je bilo najdeno na postelji v sami nočni obleki. Prestreljen je bil skozi glavo.

Truplo njegove žene je bilo najdeno v fronti sobi ob vznožju stopnic, ki vodijo v spalnico. Njena nočna obleka je bila ožgana od strelcev iz revolverja. Ob njeni strani je ležal revolver, iz katerega je bilo pet patronov izstreljenih, eden pa se je nahajal še v revolverju. Torba za revolver je bila najdena na tleh med spalnico in vzprejemno sobo.

Postelja, v kateri je bil najden Trotter, je imela vzglavje v sredini sobe. V steni nasproti postelje so bile najdene štiri luknje od revolverskih krogelj, od katerih ena je zadela ogledalo.

G. C. Bowers in Willam Lackey, ki sta spala v prvem nadstropju, pripovedujeta, da je zjutraj, ko sta še oba spala, pridrela z njuno sobo Mrs. Trotter vsami nočni obleki, in zavpila: "Pomagajte. Zdi se mi, da se misli ustreliti. Pridita in pomagajte!"

Nato pa je odhitela nazaj v spodnje prostore. Bowers pravi, da je ženski sledil, in da je bil komaj šest čevljev za njo. Ko je ona stopila v spalnico v spodnjih prostorih, je slišal, ko je počil strel. Tedaj se je Bowers ustrašil in tekel nazaj v svojo lastno spalnico. Nato so počili še štiri strelji drug za drugim.

Tedaj je hotel doli A. D. Chadwell, ki je tudi stanoval pri Trotterjevih, ki je našel Mrs. Trotter mrtvo pred stopnicami, njenega moža pa na postelji v spalnici.

Kako se je izvršila ta dvojna tragedija, je zelo zagonetno vprašanje. Na prvi pogled izgleda, kot da je Mrs. Trotter ustrelila najprej moža potem pa še sebe. Drugi pa so zopet mnenja, da je Trotter najprej ustrelil samega sebe, in ko je njegova žena to videla, da je pograbila revolver in izvršila samomor. Dvojica je bila brez otrok, ter poročena šele štiri leta.

OGENJ JE HOTEL "JESTI".

Marion, 23. julija. — 13-letni Francis Smith je hotel oponašati trik "ognježerca", ki ga je videl v kino-gledališču, vsled česar je šel na gasolinsko postajo, si napolnih usta z "gasolinom" in zažgal. Gasolin se je seveda vžgal in deček se je v silnih bolečinah zvijal po tleh, predno se je sosedom posrečilo ugasiti ogenj. Zdravniki pravijo, da bo fant okrevjal, toda njegov obraz za vedno popačen.

Japonci zahtevajo "odprta vrata".

London, 21. julija. — Iz brzojavk iz Tokia se razvidi, da bodo Japonci v odgovor na zahtevo Združenih držav za "odprta vrata" na Kitajskem zahtevali "odprta vrata" okrog sveta.

Z drugimi besedami povedano: Japonska bo popustila svoje posebne privilegije na Kitajskem le pod pogojem, da se ji da širom sveta iste privilegije in prilike, ki jih uživajo ostali narodi.

To pomeni, da bo zahtevala Japonska enake prilike za trgovce in izseljence v Združenih državah, Kanadi, Avstraliji, in drugih pacifičnih kolonijah evropskih sil in Združenih držav.

Tukajšnji diplomatje priznavajo, da je to jako spretna poteza japonskih državnikov v tej delikatni situaciji. Dozdaj se je mislilo, da Japonska pričakuje, da bo na mednarodni konferenci ali dobila vse, kar zahteva, ali pa da bo vse izgubila. Zadnja poteza japonskih diplomatov pa je postavila zadevo v čisto drugačno luč.

Anglija in Francija v sporazumu glede Šlezije.

Pariz, 24. julija. — Med Francijo in Anglijo je prišlo do kompromisnega sporazuma z ozirom na šlezijsko vprašanje. Kot se je naznanilo danes popoldne, je Briand privolil v to, da se sredi prvega tedna v avgustu snide najvišji koncil, ter je ukanil svojo zahtevo za sejo ekspertov.

V zameno zato pa se je obrnilo na Anglijo, da se pridruži Franciji v prošnji na Nemčijo, da slednja dovoli prosto pot za prevoz čet v gornje-šlezijske pokrajine.

JE VOZIL MOTORNO KOLO 11 MILJ S PREBITO ČREPIJNO.

Atlantic City, 23. julija. — Samuel Forb je svoj motorni kolo potem ko je pinja, svojega prebita črepija zavezoval Forb je c tla odra zdrava vaje nap, banc se j Nap vseh v b sta li v sta nat tem

nek tov. preje galo mode lenor so ki da is peha

Zaslišanja radi zavezniških dolgov prekinjena.

Washington, D. C. — Senatni finančni komitej je naznanil zveznemu zakladničarju Mellonu, da dokler ne podvzame nadaljnje proučitve vprašanja, tikajočega se 10-bilijonskega posojila, katero so dale Združene države zaveznikom, toliko časa ne bo kongres podvzel nikake akcije z ozirom na prošnjo administracije, da ji da kongres popolno moč, da s prizadetimi vladami sklepa poljubne pogodbe glede izplačilne glavnice in obresti.

Do tega nenadnega prekinjenja zasliševanj glede te administracijske predloge je prišlo, ko so člani senatnega odbora zaman prizadevali, da izvedo od Mellona, zakaj da hoče imeti pravzaprav vlada prosto roko v svojih pogajanjih s tujimi vladami glede omenjenih 10 bilijonov.

Po dolgem razmotrivanju se je pronašlo, da Mellon niti sam ne ve, pod kakimi pogoji se je dalo posojilo Angliji, ko so se vodila tozadevna pogajanja še za časa Wilsonove administracije, nakar je senator Reed odredil, da komitej naroči Mellonu, da malo bolj natančno prouči dokumente, ki se nahajajo v predelih zakladniškega departmanta.

To odlašanje je Mellonu zelo malo po volji, in kot se zatrjuje, je tudi Harding nezadovoljen s stališčem senata glede tujezemskih posojil.

Mir ali vojna za Irsko?

London, 23. julija. — Prihodnji teden se bo odločilo, dali bo na Irskem v bodoče vladal mir, ali se bodo boji, ki so do najnovejšega časa divjali po deželi, zopet obnovili.

Ako se sedanja pogajanja izjalovijo, tedaj ni dvoma, da bo na Irskem zavlado večje in okrutnejše guerilsko bojevanje kot kdaj prej.

Na pomoč se bo poklicalo tudi submarinske lovilce, ki bodo zasledovali vse parnike in čolne, ki bodo na sumu, da pomagajo na samotnih krajih izkrcavati zaloge.

na zonu

"Mokra zarota" razkrita.

New York, 24. julija. — Zvezni okrajni pravdnik Leroy W. Ross iz Brooklyna pravi, da obstoja velika mednarodna protiprohibicijska zarota, v kateri so zapleteni v prvi vrsti ameriški in angleški parobrodni interesi.

Ross pravi, da imajo "zarotniki" proti prohibiciji na razpolago na milijone ameriškega in tujezemskega kapitala, ki lastuje veliko številnih parnikov, ki plovejo pod ameriško in angleško zastavo in ki so opremljeni z močnimi brezžičnimi aparati.

Poglavar vse te velikanske "zarote" je baje neki ameriški bankir. Ta "mokra" družba ima baje svoje agente po vseh vednih vzhodnih in srednje-zapadnih mestih.

Predsednik neke ameriške banke, ki načeljuje tej akciji, se mu di zdaj v Atlantic City, kjer živi ob nekem obmorskem hotelu, iz katerega opazuje slepomisljenje med kontrabantnimi parniki, ki so varni toliko časa, dokler so oddaljeni 3 milje od ameriške obale in pa parniki, ki jih ima prohibicijski department pripravljene za slučaj, da bi videl, da se hoče pijačo izkrcati na ameriški zemlji.

Zatrjuje se, da imajo "mokri" interesi gotove kraje ob obali, ob katerih se opojne pijače s pomočjo malih čolnov izkrcava, ter nato s pomočjo avtomobilskih truckov in nalašč zato ustanovljenih uradov, razpečava širom Amerike.

Govori se, da so v tej kontrabantarski akciji zainteresirani povetlični bivši distilerijski in pivski interesi, katerim pomagajo tudi angleški trgovci.

Kot rezultat teh razkritij, se bo dalo prohibicijskim oblastim na razpolago veliko število ladij, in celo aeroplanov, da ustavijo protizakonito uvažanje pijače.

Na pomoč se bo poklicalo tudi submarinske lovilce, ki bodo zasledovali vse parnike in čolne, ki bodo na sumu, da pomagajo na samotnih krajih izkrcavati zaloge.

na zonu

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELI IN PRAZNIKOV.

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00

Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00

POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastuie in izdaja ga

Ameriško-Jugoslovska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.

CLEVELAND, O., PONDELJEK (MONDAY), JULY 25, 1921.

104

NEKAJ IZ ZGODOVINE TAJNE DIPLOMACIJE.

Jugoslavlani kot tudi ostali slovanski narodi Avstrije so v splošnem še vedno mnenja, da je njih osvoboditev izpod avstro-madžarskega jarma posledica zavezniške principijelne politike. Toda v zadnjem času so prišle na dan reči, ki postavljajo zavezničke, ki so pred svetovno javnostjo toliko deklamirali o vojni za "osvoboditev malih narodov", v prav nič idealno luč.

Londonška revija "Nation" je pred kratkim prinesla o tem vprašanju članek, ki je še prav posebno zanimiv za nas Jugoslovane kot tudi za vse ostale narode, ki so bili nekoč podložniki habsburškega žezla. Omenjeni članek se glasi:

"Čim bolj se človek pogloblja v diplomatsko zgodovino zadnje vojne, tem močnejši postaja vtis, da je bila poravnava, kot se jo je končno doseglo, v veliki meri naključna. Seveda, resnica je, da je od prvega početka obstajala aktivna skupina, ki je delovala za razrušitev Avstro-Ogrske. Toda bilo je šele v zadnjem letu vojne, da je ta skupina pridobila na svojo stran zavezniške voditelje, in celo potem je bilo odločilno dejstvo to, da so Čehoslovaki vodili boj proti boljševikom.

"Odločilni dokaz v tem oziru dobimo iz podrobnega opisa mirovnega poskusa, ki ga je podvzel v imenu Avstrije burbonski princ Sixte, in katerega nam opisuje v knjigi "Mirovna ponudba Avstrije."

"Knjiga je sicer polna osebnosti in raznih nezanimivih dokumentov, toda obenem pa se podaja nekaj jako poučljivih in zanimivih informacij.

"Najbolj zanimivo za nas je dejstvo, da sta bili francoska in angleška vlada za dobo več mesecev v letu 1917 ne le pripravljene skleniti z Avstrijo zelo povoljen mir, ako bi zapustila svojo zavezništvo, temveč da bi se jo bilo povečalo v eno izmed najsilnejših držav na kontinentu.

"Obširni dokumenti govorijo sami zase. Bilo je 6. avgusta 1917, ko sta se Mr. George in M. Ribot odločila podati cesarju Karlu definitivno mirovno ponudbo.

"V omenjeni knjigi se čita: "Podlaga zavezniške ponudbe je obstajala iz povrnitve celotne Šlezije za dedno deželo, nadalje bi se bilo dalo Avstriji vso Poljsko kot

je obstajala leta 1772, in ravno tako bi bila prišla pod habsburško želo tudi vsa obstoječa bavarska kraljevina. V zameno za te koncesije bi bila morala dati Avstrija le Trentin Italiji in spremeniti Trst v svobodno pristanišče."

"Načrt je bil absurden, kajti Habsburžani niso bili dovolj drzni, da bi sprejeli nemško ozemlje, akoravno so bili morda drugače pripravljene izdati svojo zavezništvo. Poleg tega so bili zaveznički pripravljene dati Avstriji tudi precejšen kos čisto ruske zemlje. Srbija in Romunija bi se bili morali zadovoljiti z ozemljem, ki sta ga imeli pred vojno. Čehoslovakija pa bi se sploh nikdar ne rodila.

"Iz tega in več drugih podatkov je razvidno, da se je šlo zavezniškim poglavarem le za to, da oslabijo Nemčijo. Ako bi se bilo to dalo doseči s povečanjem Avstrije, ki bi se bila pridružila njihovi strani, bi bili docela zadovoljni. "Osvoboditev" avstrijskih Slovanov jim je prišlo na misel šele pozneje, in to le za doseg svojih lastnih ciljev."

Taka je torej resnica. Idealizem, s katerim se je skušalo zakriti nenasišnega vojnega moloha, se razblinja v noč, v oči pa se nam reži le nagnjusno okostje krvoločnosti in pohlepa.

Za samoupravo.

Govor poslanca s. dr. M. Koruna v konstituenti dne 18. junija 1921 (Dalje.)

O členu 95., kjer se govori o velikosti samoupravnih edinic, v prvi vrsti oblasti, mi prav za prav ni treba nič več govoriti, ker sem naše vidike v tem pogledu že razložil. Številka 700.000 in tudi številka 900.000, ki se je baje v čarovniški kuhinji vladne večine izkuchala.

Medklic: "To ni čarovniška kuhinja."

Korun: Čarovniški kuhinjo jo imenujem radi tega, ker se vse vrši tako tajinstveno — je številka, ki ne pomeni nič in ki bi ne imela pomeniti nič ter bi morala izginiti. Naj se določi najnižja številka, pod katero nobene oblasti se sme pasti; navzgor naj se pa pusti neomejena možnost, da se po principih, katere sem razložil, ustvari take oblasti, da bo zagotovljena dobra uprava v državi.

Glede tega, da postavlja kralj velikega župana, ki stoji na čelu oblasti, je govoril že moj predgovornik iz kluba, in bom te stvari prešel.

V čl. 96., prvi odstavek se govori tudi o načelu volitev v samoupravne edince. V tem vprašanju se je postavila večina ustavotvorcev na jako rezervirano stališče. Mesto, da bi se, kar je po mojem mnenju samo po sebi umevno, določilo, da velja ista

volilna pravica, kakor za centralni parlament, tudi za samoupravna telesa, je večina ustavnega odbora samo določila, da naj bo ta samouprava "uređena na načelu izborom". Tako je pustila odprta vrata možnosti, da bomo imeli morebiti kakšno kurialno zastopstvo, da bomo imeli veliko nedemokratskejši način volitev v samoupravna telesa, kakor pa določa ustavni načrt sam, dasiravno tudi temu manjka ženskega prava glasa, za centralni parlament.

K členu 98., kjer se določa nekako sodelovanje velikega župana z reprezentanti samoupravnih teles, pripomnim, da se s tako ureditvijo ne moremo spozumeti. Tu ni dana garancija, da ne bomo imeli takozvanega dvojnega upravnega sistema. Poglejmo tudi določbe, kdo prav za prav stoji na čelu samoupravne oblasti. Predsednik, ki ga volijo lokalne samoupravne skupščine, samo predseduje skupščinskemu sejam. Skupščinske posle vodi poseben odbor, ki ga voli lokalna skupščina. Toda kdo stoji na čelu tega odbora, oziroma kdo reprezentira to skupščinsko oblast, tega v ustavnem načrtu nismo našli. Tu di od kralja postavljenemu velikemu županu ni v ustavnem načrtu nikjer izrecno dano polno močje, da stoji na čelu samoupravne administracije v oblasti, ampak določa, da stoji samo na čelu državne administracije in da se bo z zakonom odredilo, v katerih slučajih da se mora po-

svetovati s samoupravnimi odbori.

Glede določbe v čl. 99., da more oblastna skupščina "izdati uredbne", bi želel na vsak način, naj se že to vprašanje reši tako ali drugače, da je že v ustavi določeno, ali imajo in v koliko imajo te oblastne naredbe zakonito moč. To vprašanje se mi zdi zelo važno, posebno moretneč ga z juridičnega stališča, s stališča sodnika, kajti ni vseeno, ali priznamo posameznim sklepom upravne skupščine zakonito moč ali ne.

Iz mojih prejšnjih izjavanj je razvidno, da naj imajo nekatere teh naredb samoupravnih skupščin zakonito moč, čeravno ne bo potrebno, da se da ta zakonita moč glede vseh.

Ne zdijo se mi določbe za slučaj kompetenčnih konfliktov med oblastnimi skupščinami in velikimi župani in za slučaj konfliktov med skupščinskimi odbori in velikim županom najsrečnejše.

Na vsak način bi teozadavna ureditev, kakor jo je predlagal ustavnemu odboru socialnodemokratski klub, bila neprimerno boljša in bi neprimerno bolje zagotovila narodu čisti vpliv na upravo, ki mu gre, kakor pa ta, ki vsebuje obenem tudi to nevarnost, da bo večer vir konfliktov med ekspanentom centralne vlade — velikim županom — in med skupščinskimi organi in da vsled tega na kvar konsolidaciji razmer in na kvar dobri, nemoteni upravi.

Nadalje bi opozoril na določbo čl. 104., ki je po mojem mnenju v nesoglasju s III. odstavkom § 90. Paragraf 104. določa, da se državna "nadležstva" ustanavljajo po predpisu zakona, medtem ko določa § 90., da se državni podsekretariati, o katerih se je že govorilo včeraj in danes, lahko ustanavljajo "prema ukazovanju potrebi". Ne vem, če je stvar tako razumeti, da je za ustanovitev podsekretarijatov potreben poseben zakon, kar bi na podlagi § 104. pričakovali, kar se pa iz čl. 90. ne da nedvoumno sklepati.

Vprašanje podsekretarijatov je vprašanje, kateremu bi pripisiel ne bil nasproten, dasiravno se mi zdi, da bi bilo veliko bolj potrebno, posebno za prva leta, ako bomo pomočniki ministrov v posameznih strokah državne uprave bili strokovnimi uradniki. Oni bi nam zajamčili kontinuiteto v posameznih ministrstvih, ne pa parlamentarci, če bi tudi bili morda strokovnjaki. S parlamentarnimi podsekretarji ne bi imeli strokovne kontinuitete pri posameznih ministrstvih, ki jo ta-

ko nujno rabimo in vsled pomajnknanja katere smo do sedaj mnogo trpeli in imeli mnogo škoda.

VIII. oddelek določa tudi o ministrski odgovornosti. Tozadevno je tudi že moj predgovornik iz kluba včeraj poudarjal naše stališče. Preostaja mi samo, da opozorim na sledeče: kakor so stilizirani ti paragrafi, ki govorijo o ministrski odgovornosti, je pravzaprav jako dvomljivo, ako niso ministri, kar se tiče celere vrste deliktov, katere kvalificira kazenski zakon, veliko na boljšem nego posamezni državljani. Njihova odgovornost napram navadnim deliktom kazenskega zakona je veliko manjša nego vsakega drugega državljanu, kar po mojem mnenju ni pravilno.

Tudi ni popolnoma nobenega razloga za to, da se za take delikte, ki so subsumirajo pod določila kazenskega zakona — vsaj po tekstu teh določb ne moremo ničesar drugega sklepati — določa poseben sodni forum takozvani "drž. sud." Po mojem mnenju je ustanovitev posebne sodišča za ministre sploh popolnoma nepotrebno. Ta posebi bi lahko upravljala navadna redna kazenska sodišča, morebiti z edino to razliko, da bi za navadne kazenske delikte bila pristojna redna kazenska sodišča, medtem ko bi se lahko za specialne politične delikte, ki izhajajo iz ministrske odgovornosti, ustanovila kompetenca kasacijskega ali pa kakega apelacijskega sodišča. Nerazumljivo je torej — vsaj zame popolnoma — kako je z normalno krivično odgovornostjo ministrov v slučaju, da se pregreše proti kazenskemu zakonu. Ali jih sodi navadno kazensko sodišče ali pa posebno sodišče. Če je tudi za te dana kompetenca "državnega suda", tedaj v resnici ne poznam razloga, zakaj se je to tako ustanovilo.

Klici: "To je samo državni sud!"

(Nadaljevanje na str. 3.)

IZ JUGOSLAVIJE.

Emil Vodeh je bil pokopan dne 29. junija. Na njegovi zadnji poti so ga spremlili njegovi ostali, stanovski tovariši, in drugi prijatelji in znanci. Pevci "Ljubljanskega Zvona" so pred hišo in pred mostom zapeli žalostinki. Na grobu se je v imenu "Jugoslov. udruženja" iskreno poslovil od Emila g. Smodej. — Emil Vodeh je bil rojen dne 27. aprila 1. 1860 v Ljubljani. Po gimnaziji, dovršeni v Ljubljani, se

je posvetil filozofskemu in pravniskemu študiju; toda usoda ga je pripeljala mesto za kateder uredništvo "Slov. Naroda". Svojim stanovskim tovarišem ostane nepozaben, kajti on je njihovi moči, strokovni organizaciji, postavil temeljni kamen. Njegova želja je bila, da povzdigne novinarstvo pri nas, da ne bo novinar le stroj, ki toliko časa dela dokler se ne pokvari. Med novinarji je bila že zmirom zelo razširjena tuberkuloza, ki je morila tudi njega v najlepših letih življenja v sredi družine, za- ljuče žene in dveh malih hčerk, ki ga bo nenadomestno pogrešala. Človeško življenje je neprestan boj in pred ciljem je smrt!

Pri delu izgubil oko. V Mariboru se je zgodila v kurilnici Juželeznice nenavadna nesreča. 27. letno ključavničar Albert Kaiser je delal pri svojem stroju, pa metrov dalje od njega pa je prebijal neki drugi delavec z dletom železno ploščo. Naenkrat je kake dva cm. dolg izbit kos železa zletel v zid, se odbil od njega in priletel Kaiserju naravnost v oko in mu ga raztrgal.

Masaryk za demokracijo. — Pariz, 27. jun. "Intransigent" priobčuje intervju predsednika Masaryka z dopisnikom omenjenega lista v Čepri: Na vprašanje, če ne iščejo Čehi opore v sosednjih državah, pri čemer je dopisnik namigaval na Nemčijo, je odgovoril Masaryk ter naglašal, da želi Čehoslovaka z miroljubnostjo okoli sebe ohraniti ravnovesje. O odnosih Nemške in Francoske, od katerih je odvisen ves evropski položaj, je dejal: Nobeden teh narodov ne more sam gospodovati v Evropi. Ko je dejal dopisnik: Ne mislimo na to, da bi gospodovali, je odvrnil Masaryk: Vem to. Predsednik je dejal na posled. Zunanja politika se mora demokratizirati. Preveč se vplivajo nanjo metode predvojnene dobe.

Anton Kristan je odložil poslanski mandat, ker odide kot upravitelj na posestvo v Belje. — Odložil je tudi na zadnji seji mesto pri Nakupovalni zadrugi in namerava isto storiti pri Slovenskem kreditnem društvu. — Poslanski mandat preide na s. Tokana.

Naročajte dnevnik ENAKOPRAVNOST

Kmeti!

bogastvo imovitih posestnikov nad u-
ice je potreba, ki pade skrivaje v sod
je izpremeni v zoro, ki ogenj
večo krivico okoli in okoli.
vprašati, kaj sta imela
... Ali ni bilo tudi
zrok javnemu prepri-

piškavo in odpade
zapomni, Gubec,
zkušen. Primerjal
nka, kateri se z
vname smodnik
niči najprvo one,
Takov smodnik
evci slepci, ki
posposke na u-
go morejo za-

rad očetom, ki
o pesnijo, Gu-
i sebe. Hvale-
odnem trenut-
adnji čas pre-
tje naših slep-

odgovori Gubec.
jemali in polju-
ko jim je pono-
lgrela jih je vse
svarnosti, v ka-

Gubcem in Ilijo
namreč priznati,
stvar.

petji sploh naše
o samj zdrobiti
o zapored.
zabrani daljno

besedovanje o tej zadevi; kajti obrnen je bil pogled
vseh treh tovarišev na ondotno stran.

Kakor da bi bil tudi prišlec povseči kraj, kjer so
počivali naši znanci, ustavi se na višini ter se ozre na-
zaj proti mestu, odkoder je bil prišel.

"Lepa si domovina in prijetno bi bilo živeti tu,
ko bi bilo več pravice na svetu," pravi polglasno po-
tem in pristavi:

"Noč je že, najmanj za dve uri sem se zamudil
neradovoljno, in vendar jih še ni tuka, kakor so o-
bljubili."

"Sam nad seboj izlivaj svoj žolč, Miho, in ne o-
biraj nas po krivici!" oglasi se zdajci pod lipo naš zna-
nec Ilija Gregorič. Gubec pa pristavi nekoliko hudob-
no:

"Ali si imel parado z vojaštvom, da si pozabil nas
priprostit kmetov, ki le tako med seboj za kratek čas
igramo vojvode in na papirji in v pogovorih vojaške
trume zbiramo in boje bijemo?"

"Požor!" čuje se kake tri pote zapored raz ceste
sem. V istem trenutku pa krene prišlec na stran pod li-
po in pravi:

"Gubec, mojster naš, ti govoriš, kakor da bi zma-
go že na dlani imel. Ti ne pomisliš, da ima noč čudno
moč ter lahko tvoje brezskrbne besede raznese in raz-
širi na vse svetovne strani."

Luna je plaplavala med tem izza posameznih raz-
tresenih oblakov in pošiljala nekaj svojih žarkov sko-
zi lipovo vejevje, kjer je stal govornik prišlec in molče
vsakemu tovarišu posebej desnico podal.

Ker se je moral pripognuti in zopet zravnati pri
tem poslu, videla se je v mesečini njegova visoka, vit-
ka in vendar krepka postava v raznih položajih. Veliki
rumeni lasje pa, ki so mu zavihrali pri vsakem giblje-
ji po ramah in se vsuli na mlado, po solnci ogorelo li-
ce, dajali so mu nekaj vzvišenege in nepopisljivo va-
bljivega.

"Ne zamerite, tovariši, da dohajam tako pozno!
Zoper mojo voljo je ta zamuda. A naša stvar jo je za-

htevala odločne ter me mislim tudi opravičuje," ogov-
vori po prvem kratkem pozdravu prišlec Miha Guze-
tič, mlad kmet iz sela Brdovca ob kranjsko-hrvatskeji
meji, svoje tovariše.

"Takova zamuda se že strpi, vzlasti če nam je na
korist," odgovori kakor popravljajoč svoj prejšnji do-
vtip Gubec in v drugo tovarišu desnico stiska.

"Prepričamo se v kratkem, ali smo storili zastonj
današnji pot v mesto, o katerem smo si obetali toliko."
nadaljuje Miha Guzeitič svoj govor položivši svojo po-
tno, precej veliko priljago pod lipo.

"Mi smo že našemu mojstru odgovor dajali o svo-
jem delu. Na vrsti si ti, da opravišič zaupanje, kr se
je stavilo v tvoje skoro najbolj pmenitno poslanstvo in
narobe."

Poslednje besede je govoril Ilija Gregorič z nekar-
ko posebno prijaznim glasom, ki je pričal, kako prilju-
ben je baš njemu mladi Miho. Povrh mu še odkáže
mesto poleg sebe v počitek.

"Veseli me, da je zadovoljen naš mojster z va-
jinim uspehom, prijatelja," nadaljuje Guzeitič. "Moj
nalog je bil težaven in jako počasen. Čakati sem moral
dolgo, da se je vrnola vojska od svojih vaj. Stoprav
potem sem prišel po zvijači v vojašnico. Predstavil
sem se ondotnemu poveljniku naznanujoč mu, da sem
stavbar Jurja Schratzenbacha, celjskega stotnika, ki
me pošilja s prošnjo, naj se mi dovoli ogled vojašnice
in vseh shramb, da sezidam v tem slogu poslopje za
enako njegovo potrebo v Celji. Zmajeval je z glavo po-
veljnik ter zahteval pooblastila. A pregovoril se je, ko
sem mu zatrjeval, da nisem v mirnih časih računal na
takove dokaze. Vodil me je potem sam iz shrambe v
shrambo, od oddelka do oddelka, razkazujoč mi vse
znamenitosti lepega poslopja. Naravno je, da so mi
bile najbolj povseči orožnice. Pri tleh so zidane posled-
dnje proti jugu, a ne posebno zavarovane — in prija-
telji, napolnjene so najlepšega orožja, preskrbljene z
vsem, kar mi —"

(Dalje prihodnjič.)

Iz slov. naselbin.

Milwaukee, Wis. — V nedeljo je umrl starišem Senica, 480 Park t. 16 let stari sin Tony. Bolehal je na črevesju ter je bil operiran, a je boleznj podlegel. Rojen je bil v Calumet, Mich. Pogreb se je vršil v terek dopoldne na Holy Cross pokopališče. Razen starišev žalujejo za njim en brat in dve sestri.

— Štorklja se je oglasila pri rojakih Stiglitz na 926 Mucego Ave., pri družini Strnad 1015 Lee St. in pri družini Šimetz 216 Reed St. Pri prvih dveh so dobili čvrste dečke, pri družini Šimetz pa deklico. Vsem želimo obilo sreče.

— Po prvem juliju so nastopile sledeče izpremembe pri slovenskih gostilnah: Anton Kozleuchar je odprl svojo obrt na prejšnjem Krolnikovemu prostoru na Reed St. Posloplje, ki je last Fr. Komarja, je bilo od sedajnega gostilničarja kupljeno. — Na prostoru John Turka, vogal First Ave. in Virginia St. je sedaj Joe Presečnik. — Prejšnji Presečnikov prostor je kupil in sicer celo posloplje John Dobnik, kateri je imel pred meseci gostilno na

Reed St. vogal Florida. Na istem prostoru je sedaj Joe Zajc, dobroznani gostilničar iz West Allisa, ki pa je bil sedaj dalje časa iz obrti.

— John Dobnik iz Mozirja v savinski dolini, se je vrnil iz stare domovine, po odsotnosti enega leta. Sedaj je odprl svojo gostilno na Reed St. in So. Pierce, katero posloplje je tudi kupil. John Novak na Fon du Lac Ave. je prodal svojo obrt Aloisu Sustarju iz West Allisa.

Albin Glojek se sedaj nahaja v novih prostorih na Reed St. blizu Oregon, Rudolf Waltirjev prostor na First Ave. in National je prevzel Steve Miller iz West Allisa. Joe Walte je odprl obrt v svoji lastni hiši na 38 Ave. na West Allisu je bilo malo izprememb. Preselili so se sledeči gostilničarji, kolikor je do sedaj že znano: Bizjak na vogal National in 51st Ave. in Math Stancar na vogal 53rd Ave. in National. Oba rojaka sta kupila dotična posloplja.

— Oproščena sta bila Nick Susha in J. Mohorovich iz 8th & State St., ker sta raznašala za 1. majnik letake, pozivajoč delavce na revolucijo. Zvezni sodnik Geiger ju je izpustil, ker ni

prejel varanta za deportiranje od priseljenškega odbora. Susha živi v Milwaukee že 12 let.

— Življenje si je vzel s tem, da si je pognal kroglo v srce zadnji petek popoldne 41 let stari John Sustar, stanujoč na 471—53rd Ave. Pokojnik je bil rodom iz Dolo na Gorenjskem. Kaj ga je prav in za prav gnalo v smrt, ne ve natančno nihče. Ustrelil se je v kleti, na mizi pa je pustil listek, da je izvršil dejanje radi Sekola — to je vdova, živeča na Hanley Pl., katera je odklonila njegove ponudbe, postati njegova žena. Zaposlen je bil kot nočni čuvaj pri Oberberger Drop Forge Co. na West Allisu. Bil je član društva Lilija in Naprednost Slovencev št. 3, J. P. Z. Sloga, kateri ste mu priredili pogreb, kateri se je vršil v sredo dopoldne na Good Hope pokopališče. V Scotts Mills, Ore, zapušča enega brata.

— Starišem Starič na 3001 Wright St. je umrl zadnji teden 12letni sin John po kratkem bolehanju, ki je prišel nedavno z materjo iz stare domovine k svojemu očetu.

— Starišem Joseph Chop, 389 21. Ave. je umrla 16—letna hčerka Berta.

— Frank Steppich, star 27 let iz 294 Sixth St. je bil obsojen na eno leto v poboljševalnico radi izpovedi 14-letne deklice, katera je izpovedala, da je bila doma prisiljena spati z boardarjem H. Ruseh, radi česar je z doma ušla ter se zatekla za zaščito na dom Steppicha, kjer je bila zopet zlorabljena. Radi okolnosti je sodnik določil najnižjo kazen. Tudi boarder Ruseh še pride pred sodišče.

— Joseph Zarovich, kateri je bil obsojen 10. januarja na eno leto zapora radi tatvine, ko je vlomil v brivnico rojaka Viktor Peteka, prosi sedaj governerja Blaine za pomilosočenje.

Aurora, Minn. — Tukajšnji major E. A. Drews je pričel resni boj proti onim, ki se pregrešijo zoper suhe postavne. Pretečeni teden je bil kot prvi kaznovan Louis Perušek, lastnik, prodajalne mehkih pišav. — Rojak je imel v hiši samo nekaj kapljice prepovedanega sadu, toda svetim suhačem je bilo tudi to dovolj, da so ga kaznovali za \$50 in v zvezi so mu tudi dovoljenje za obrt. Kaznovanih je bilo isti teden tudi še več Amerikancev, zaradi istega prestopka. Sedaj se trudi gospodine major, da bi občinski svet izdal postavno, ki bi predpisovala mnogo ostrejšo kazen za take prestopke.

Hibbing, Minn. — Te dni pride pred sodišče Josef Lupič, kateri je obdolžen, da je povozil na zahvalni dan malo deklico McKenzie v Virginiji. Lupič trdi, da ni vedel prav nič o tem, da je koga zadel, ko je peljal skozi mesto, med tem ko priče trdijo, da je vozil z veliko brzino.

— Pretečeni teden se je podalo v staro domovino zopet večje število Jugoslovancev. Iz Jugoslavije pa je tisti teden došlo več žen in otrok od rojakov, ki žive na Range 16 in okolici.

Kakor Jugoslovani, tako odhajajo v vedno večjem številu tudi Lah v staro domovino, ker so razmere v rudnikih jako slabe.

Ely, Minn. — Pred tukajšnjo poroto se bodo prihodnje tedne vršile obravnave, pri katerih bodo prišle na dnevni red tudi tožbe mnogih naših rojakov. Kolikor se do sedaj ve iz uradnih poročil, se bode razpravljalo o sledečih zadevah naših rojakov: Mesto Ely proti Stefanu Agnich, država Minnesota, proti John in Ani Judnich, država Minnesota; proti John-u Glovan, John-u Lusanak in Josefu Slogar.

— Poročno dovoljenje sta vzela Dominik Marolt in gđ. Mary Mihelič, nadalje George Barich in gđ. Frances Erjavec.

Nashauk, Minn. — Pred sodiščem sodnika Hicks, se je vršila 11. julija obravnava v zadevi Antona Logarja in Jakoba Skala. Prvi je tožil Skalo za plačilo 144 dolarjev, ker je delal pri njemu v mesnici. Sodnik je od-

ločil, da mora Skala plačati Logarju 41 dolarjev.

Virginia, Minn. — Poročno dovoljenje so vzeli: Nikolaj Dražič in Milka Melovich, George Žagar in Vincenca Pepich, iz E-veletha in William Stari iz Mabel Pretušek iz Palo, Minn.

— Policija je prijela pred nekaj dnevi Franka Turini in Matija Krmpolič, ker sta se pregrešila zoper suho postavno. Bila sta stavljena po \$2000 varščine.

New York, N. Y. — Tukaj je umrla rojakinja Ana Koršič, roj. leta 1892 v Domžalah, Bila je članica Slov. Sam. Društva.

Panama, Ill. — Nenadoma je umrl v tukajšnji naselbini dobro poznani in priljubljeni rojak Ig. Zore, star 50 let. Umrl je bil rodom iz Št. Lamperta pri Litiji. Pokojnik je bil član S. N. P. J. in društva Moose št. 410, kakor tudi unije 1475 U. M. of A. V državi Pennsylvania zapušča enega brata, tukaj pa ženo in pet otrok, v starem kraju pa dve sestri. Društva so mu priredila krasen pogreb, ki je pričel, da so vsi ljubili pokojnega rojaka, tujci in domačini.

Gary, Ind. — Um se je omražil rojaku Franku Žganjarju, katelega so dne 23. maja poslale oblasti v bolnišnico za umobolne, kjer je bil dva tedna, nakar so ga pripeljali zopet na dom in sicer mrtvega. Rojaki so vedeli, da je imel po telesu več poškodb in uprava bolnišnice je izjavila, da se je ranjki stebel z nekim drugim umobolnim, ter da ga isti ubil. Koliko je na tem resnice, se pač ne ve; mogoče je izgubil na kak drugi način življenje. Pokojnik je bil član društva št. 271 S. N. P. J., katero mu je priredilo lep pogreb. Žganjar je bil samec, star 36 let, rojen v Ljubljani, kjer zapušča tri brate in eno sestro. Tukaj je imel enega brata.

Willick, Pa. — Od 20. maja smo pogrešali v tej naselbini rojaka Johna Kuhar, katelega so tisti dan videli nekateri rojaki, ko je odšel brez povšenika proti gozdu, bil je nekoliko vinjen. Dne 20. junija, pa je odšla neka ženska v gozd, nabirati jagode in kakih 15 minut hoda od stanovanja, v bližini Wallasove farme, je našla v 15 čevljev globoki jami mrtvo truplo Kuharja, ki pa je bilo že skoraj popolnoma razpalo. Komisija, ki je bila poklicana na lice mesta, je dognala njegovo ime še le potem, ko so našli v žepu izkaznico iz kompanijske prodajalne. Kakor se je ponesrečil, nihče ne ve. Kuhar ni bil pri nobenemu društvu in pokopati smo ga morali na stroške premogarskega pomožnega fonda. V Ameriki je bival 20 let. Bil je samec, star kakih 50 let in rojen v Vasi Česnice, župnija Sv. Duha v Krškem okraju. Kolikor je znano tukaj, ima v starem kraju dva brata in dve sestrični.

Racin, Wis. — Tukaj se je smrtno ponesrečil Sam. E. Grenz star 21 let, doma iz Calumeta in sin hrvaških starišev. Ranjki je delal kot strojnik in pri delu je prišel v dotiko z električno žico, pri čemur ga je tok na mestu usmrtil. Truplo mladeniča so prepeljali v Calumet, kjer se je vršil pogreb iz slovenske cerkve.

Greensburg, Pa. — Ko se je sprl George Maretič s svojo ženo, jo je vrgel skozi vrata, nato se zaklenil v hišo in zažgal pohištvo. Drugi Hrvat, ki stanuje pri Maretiču, je razbil vrata, da pogasi ogenj, za kar ga je George pretepel. Nato je prišel konštabel, ki je Maretiča aretiral in otel hišo, pri čemur je našel, da ima Maretič dva kotla za kuhanje žganja. Sedaj je George obtožen nesposobnega vedenja, poskušenega požiga in nepostavnega lastovanja kotličev.

Barberton, O. — Ko je obiral Frank Debev Češnje, je padel tako nesrečno z drevesa, da je umrl še tisti dan v bolnišnici.

— Poročno dovoljenje sta vzela Dominik Marolt in gđ. Mary Mihelič, nadalje George Barich in gđ. Frances Erjavec.

Nashauk, Minn. — Pred sodiščem sodnika Hicks, se je vršila 11. julija obravnava v zadevi Antona Logarja in Jakoba Skala. Prvi je tožil Skalo za plačilo 144 dolarjev, ker je delal pri njemu v mesnici. Sodnik je od-

ločil, da mora Skala plačati Logarju 41 dolarjev.

— Poročno dovoljenje sta vzela Dominik Marolt in gđ. Mary Mihelič, nadalje George Barich in gđ. Frances Erjavec.

ZA SAMOUPRAVO.

Nadaljevanje iz str. 2.

Korun: Mislim, da je samo državni sud. Javna stvar gotovo ni, in po mojem mnenju bi se vprašanje v ustavnem odboru moralo nedvoumno v smislu našega stališča rešiti.

V VII. oddelku so omenjene tudi stvari, glede katerih sem imel čast govoriti že pri IX. oddelku. Vprašanje upravnih sodišč je rešeno v VIII. oddelku ustavnega načrta. Po mojem mnenju, kakor sem že takrat naglašal, spadajo določbe glede državnega sodišča, ki je previden za slučaj ministrske odgovornosti, kakor tudi določila o državnem svetu, v glavnem v IX. oddelku. Že to je tehnična netočnost, ki bi je v ustavnem načrtu ne bilo treba. Tudi sem že pri omenjeni priliki naglašal, da nikakor nismo zadovoljni s tem, da se ustvari pri državnem svetu kompetenca, ki meša sodne posle s čisto upravnimi posli, in sem že takrat poudarjal, da bi na mestu državnega sveta samega bilo treba ustanoviti vrhovno upravno sodišče, poleg tega pa tudi še institucijo, ki bi imela opravljati vse tiste stvari, ki so v ustavnem načrtu navedene pod točko 2. in 3. paragrafa 103. in pa tiste upravne posle, katere bo zamisljeni državni svet še po odredbah kakih bodočih zakonov dobil in ki bodo upravne narode.

Paragraf 102. določa tudi pravna sodišča nižje vrste, kakor je državni svet, o katerem je določeno, da je vrhovno upravno sodišče. Ne rečem, da bi moralo biti v ustavi določeno kakšne vrste naj bodo ta nižja upravna sodišča, ali bomo imeli tu razen državnega sveta samo eno nižjo inštanco ali dve; če se to vprašanje ne reši v ustavi in se pridrži zakonu bo moral pač zakon prinesiti tozadevno rešitev. Po mojem mnenju bo zadosti ako se razen vrhovnega upravnega sodišča ustanovi v posamez- nih oblastih, v vsaki oblasti po eno skupniško sodišče, ki naj bo v nekaterih stvareh prva in zadnja inštanca, v važnejših stvareh pa prva inštanca, druga inštanca pa državni svet.

Pred državno sodišče bi spadali predvsem spori v upravnih vprašanjih z izjemo tistih, v katerih so upravne oblasti v zmislu zakonitih določb reševale po svojem svobodnem prevdanku. Vendar bi pa tudi glede poslednjih sporov želel, da bi jih reševal razen pristojnih oblasti (torej srezov ali oblasti, v zadnji inštan- ci ministrstva) poseben forum, ki bi bil odzvet prevelikemu vplivu dnevne politike in pa vplivu različnih oseb in strank. Če bi se ustanovil razen vrhovnega upravnega sodišča še poseben forum, kakor sem poprej o njem govoril, potem bi lahko za take slučaje, kjer so nižje inštanice odločevale po prostem prevdanku, imel ta forum zadnje besedo.

Zdi se mi, da bi taka najvišja upravna oblast, sicer brez značaja sodišča, bila zato umestna, da bi zajezila včasih prebikrat- ski "prosti prevdarek raznih oblastí".

V tem VIII. oddelku je v zadnjih štirih paragrafih tudi govor o uradniškem vprašanju, o garancijah, ki naj jih da ustava uradniku. Te določbe nam ne zadostujejo, so nepopolne in ne dajo garancije za dobro upravo in garancije za to, da bo uradnik tak, kakor si ga želimo. Je sicer tu popolnoma akademska določba, da "upotrebljavanje vlasti i položaja državnih službenika u partijske svrhe kao i uticanje starešine na državne službenike u tome cilju kazniće se po zakonu." Ampak ta določba je po mojem mnenju samo na papirju in bo tudi ostala na papirju, če v ustavi ne zagaraniramo uradništvu službene pragmatike in že tudi v ustavi sami ne določimo v glavnih potezah principov, na katerih naj sloni ta službena pragmatika. V ustavi bi že moralo biti določeno, kakšna naj bo za-

hteva napram kvalifikaciji pose- meznih uradnikov. Kajti v tem pogledu smo prišli v kaos, da imamo danes na odličnih in naj- odličnejših mestih v državi ljudi, ki so dovršili samo par razredov kake ljudske ali srednje šole ali pa še teh ne. Dasiravno ne stoji- mo na stališču samo šolske mo- drosti kot edino zveličavne, je pa vendar treba ustanoviti gote- ve kriterije, po katerih se preso- ja kvalifikacija uradnikov. Če pustimo popolnoma prosto roko posameznim ministrom in stran- kam, da svoje protežirance spravl- jajo na odlična mesta, bomo imeli ravno tako slabo upravo kakor smo jo imeli do sedaj ali pa še slabšo.

Treba bi bilo torej določbe glede kvalifikacije uradništva, glede osiguranega materialnega položaja uradnikov, glede izjed- načenja položaja državnih in sa- moupravnih uradnikov, glede ča- sovnega napredovanja uradni- kov, neodvisnega od protekcije posameznika in posameznih poli- tičnih strank, na čemer danes ravno tako trpimo kakor na ne- kvalificiranem uradništvu. Za- morete v vseh ministrstvih videti ljudi, ki so v teku enega ali dveh let prešli ne vem koliko razredov birokratične hierarhije in ki so manjavali svoje službe tako, ka- kor menjava kak zelo čist človek svoje perilo, samo da so tako potujoč iz ministrstva v minist- stvo lahko prišli do boljšega po- ložaja.

Ravno tako bi morala biti že v ustavi — to je donekle sicer rečeno ko določba, da se zamo- rejo uradniki odpuščati samo na podlagi razsodbe kazenskega so- dišča ali pa disciplinarnega so- dišča, ki naj se voli od uradnikov samih, da ne ostanemo zopet pri tem, kar imamo sedaj, da more minister na podlagi ominožnega paragrafa 76. ali kateri je že, odpušiti vsakega uradnika, ki se mu ne dopade ali ki je drugega političnega prepričanja kot mi- nister. Ravno v možnosti, da od- pusti minister vsakega uradnika kadar hoče, je podan eden glavnih razlogov, zakaj imamo slabo upravo, zakaj je naša upra- va partizanska. Če tudi bo do- ločeno, da se uradnik ne sme zlorabljati v strankarske svrhe, se temu vendar ne boste mogli izogniti, če bi imel minister pravi- co uradnika odpušiti. Formel- no se mu niti ne bo moglo očita- ti, da ga je odpuštil iz strankar- skih razlogov, ker se bo lahko zagovarjal, da je bil dotični uradnik nesposoben, da ima za- dosti uradništva itd.

V celoti je torej VIII. oddelk ustavnega načrta za nas nespre- jemljiv. Mislim, da še obstoja možnost, da ustavni odbor redi- gira in revidira posamezne določ- be tega ustavnega načrta v zmi- slu predlogov, ki smo jih stavili ustavnemu odboru in ki smo jih obrazložili pred plenumom skup- ščine. Posebno naj se reši vpra- šanje, ki vsebuje največje težko- če celega ustava, vsaj za večji del te zbornice, to je vprašanje, obseženo v § 95. tako, da bo- mo v bodočih letih prosti vsake- ga ustavnega hoja, in da ne bo država, mesto da gre po potu h konsolidaciji, prišla v travice, ki jo bodo škodovala na zunaj in znotraj. (Odobranje).

Konec.

HAROLD E. EMERICH
Javni notar.
Zavarovalniški urad
prodajamo posestva,
16203 Holmes Ave. vogal
St. Clair Ave.

THE W-K DRUG CO.
St. Clair, vogal Addison Rd.
Edina slovenska lekarna
v Clevelandu.

Mi izpohujujemo zdravniške
recepte točno in natančno.
JOHN KOMIN,
Lekarnar.

Slovensko podjetje
ACME DRY CLEANING
and
DYEING COMPANY.
Vogal E. 152. Str.
in Holmes Ave.
Cuy. Wood 83 Bell Eddy 3608
Cleveland, O.
Obleke pridemo iskat na dom
in jih pripeljemo nazaj
očistene.

Kadar se selite
se zanesljivo obrnite na našo
tvrdko. Na razpologo imamo
5 tonov truck, kakor tudi manjše
truck-e za vse prilike.
TOČNOST IN VARNOST
JAMČENA.
Telefonirajte: Bell Roseade 5300

John Ušeničnik
6303 Glass Ave.

Naš zastopnik za
BARBERTON
in okolico je
g. Silvester Lavrič
kateri je upravičen pobirati za-
ostalo naročnino in dobivati no-
ve naročnike. Rojakom ga to-
plo priporočamo.
Upravništvo..

NAŠ POTOVALNI ZASTOPNIK
ZA DRŽAVO PENNSYL-
VANIA IN OHIO.
je pooblaščen gospod

JOHN JAKLICH,
kateri bo obiskal vse tamošnje
naselbine in agitiral za naš list.
On je pooblaščen nabirati nove
naročnike in pobirati zaostalo
naročnino. Gospod J. Jaklich je
zaveden delavec, ter želi, da se
naroči vsak zaveden rojak na naš
list. Upravništvo tega lista ga
toplo priporoča in želimo, da mu
gredo tamošnji Slovenci na ro-
ko. Delavci moramo biti naroče-
ni na delavske liste, to naj bo
mnenje vsakega, ter se naj na-
roči na list "Enakopravnost",
katerega lastujejo delavci.
Upravništvo.

Cenjenim naročni-
kom in rojakom v
EVELETH, MINN.
naznanjamo, da je prevzel za-
stopstvo za naš list za dotični
okraj

g. Otto Majerle
trgovec v Evelethu
kateroga upravništvo tega lista
toplo priporoča tamošnjim Slo-
vencem.
Želimo, da mu gredo rojaki na
roko in se naročijo ali pa porav-
najo zaostalo naročnino za naš
list pri njem.
Upravništvo.

DR. L. E. SIEGELSTEIN
Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta.
308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St.
Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popol. od 7. ure
do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

Is Life Worth Living?
That depends on the liver.
Dr. Miles' Liver Pills
nežne, dobre učinkovite. Rabite jih včasih kot
lahko odvajalno sredstvo za kronično zabasa-
nost. Dobe se pri vseh lekarnarjih.

OGOREN NOS
Rabite dosti hladnega
Mentholatum
Zaceli dobro, hitro in an-
tiseptično.

Frank J. Lausche SLOVENSKI ODVETNIK
Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril svojo odvetniško
pisarno ter bom uradoval po dnevi 1039 GUARDIAN BLDG. in zve-
čer od 6:30 do 8. ure na domu, 6121 St. Clair Ave. Izvršujem vsa v
odvetniško stroko spadajoča dela. Kadar rabite zanesljivega sveto-
valca v sodnih ali drugih stvareh, se obrnite zaupno na našega slo-
venskega rojaka, ki bo točno in vestno izvršil vaša naročila.
PHONE — CENTRAL 710 MAIN 2327

ZA ZABAVO IN POUK
— čitajte —
"V močvir u velemesta"
Roman iz življenja priseljenke v Ameriki
CENA 50¢.
Naročite pri
Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba
6418 ST. CLAIR AVE.

Ravnokar je izšla
knjiga

Razkrinkani Habsburžani
katero je izdala Ameriško-Jugo-
slovanska Tiskovna Družba.
Knjigo je spisala grofica Larich,
bivša dvorna danica na Dunaju.
V knjigi opisuje vse podrobnosti
vladajoče habsburške klike, ka-
kor tudi smrt cesarjeviča Rudol-
fa.
Knjiga je jako interesantna in
priporočamo rojakom, da si jo
tako naj naročijo.
Cena knjige je samo 60c

